

Federacja Organizacji Socjalnych
Województwa Warmińsko – Mazurskiego
FOSa

fosa
10 lat Federacji Organizacji Socjalnych
Województwa Warmińsko-Mazurskiego

RAPORT 2014

OLSZTYN 2015

Wstęp

I. O Federacji

II. Osoby starsze

- 1. Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego**
- 2. Generacja**
- 3. Rzecznicy Praw Osób Starszych**
- 4. Akademia III Wieku Warmii i Mazur**
- 5. Warmia Mazury Senior Games.**
- 6. WiM Games Lokalnie**
- 7. Konferencja wojewódzka - Międzynarodowy Dzień Osób Starszych**
- 8. Silver Sharing**
- 9. Inicjatywa “200 lat”**
- 10. Inicjatywa “Ciepły telefon”**
- 11. “Przyjazny sąsiad”**

III. Wolontariat i młodzież

- 1. Program Rozwoju Wolontariatu w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2013-2015**
- 2. Wolontariat osób 50+**
- 3. Wojewódzki Złot Wolontariuszy w Olsztynie.**
- 4. Akademia Kompetencji w Lipowinie**
- 5. Centra Wolontariatu**
- 6. Wolontariat pracowniczy – FOSa Dzieciom**

IV. Osoby Niepełnosprawne

- 1. Doradztwo i Kariera**

V. Organizacje socjalne

- 1. Sieci**

VI. Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko – Mazurskiego FOSa

- 1. Zaangażowanie w prace Rad, Komisji i innych ciał**
- 2. Działalność gospodarcza**
- 3. Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych**
- 4. Nagrody**

- 5. Partnerzy, w tym zagraniczni**
- 6. Instytut Studiów Społeczno-Edukacyjnych**
- 7. Fundacja Żółty Szalik**
- 8. Spółdzielnia Socjalna HuManus**
- 9. Jubileusz 10-lecia Federacji FOSa**

VII. Projekty

VIII. Sprawozdanie finansowe

Wstęp

20 listopada 2014 roku na Olsztyńskim Zamku Kapituły Warmińskiej Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa świętowała 10-lecie swojego istnienia.

Organizacje pozarządowe są wielką siłą – są tym komponentem społeczeństwa, bez którego nie mogło by się ono nazywać obywatelskim. Pozwalają wprowadzać w życie idee, które zmierzają do poprawy warunków życia społeczności lokalnej. Od ponad 10 lat Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa systemowo wdraża idee, które od 10 lat stają się coraz bardziej wyraziste i namacalne w regionie Polski północno-wschodniej.

Obecnie Federacja FOSa to prawie 100 organizacji członkowskich i współpracujących, stali partnerzy krajowi i zagraniczni, partnerzy samorządowi. Federacja FOSa to silny zespół, zarówno ten w olsztyńskim biurze, jak również ten stacjonujący po całym województwie – w biurach organizacji członkowskich Federacji FOSa.

Misja Federacji FOSa jest od 10-lat niezmienna. Tylko jej wydźwięk dociera do sukcesywnie szerszego grona odbiorców. **Federacja FOSa stara się twórczo kreować przestrzeń społeczną, wpływać na efektywne i systemowe rozwiązywanie problemów społecznych** poprzez innowacyjne rozwiązania, poprzez wzajemne wspieranie się i jednocześnie reprezentowanie organizacji socjalnych z terenu województwa warmińsko – mazurskiego. Przy okazji tych działań zbudowaliśmy trwałą współpracę z partnerami – jak samorząd województwa warmińsko-mazurskiego, Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych i wielu innych. Kluczowe stale są dla nas organizacje członkowskie, w tym zwłaszcza nasze grupy branżowe, czyli niezależne Sieci. Obecnie jest ich siedem, część jeszcze w budowie. Pochwalić się też możemy szeregiem partnerów zagranicznych, zaczynając od najdłuższego stażem – Towarzystwa Parytetowej Pracy Socjalnej z Wilhelmshaven, po partnerów z Hiszpanii, Czech, Chorwacji, Estonii.

Niewątpliwie naszym zasobem są ludzie – zarówno zespół biura, jak i członkowie, przedstawiciele organizacji członkowskich, nasi współpracownicy. To duża grupa osób kreatywnych, misyjnych, których łączy wspólne podejście do kwestii pomagania potrzebującym wsparcia. W roku 2014 budżet ukształtował się na poziomie 1200 000 zł.

Inicjujemy coraz to nowe rozwiązania – jak spółdzielnia socjalna, Instytut Studiów Społeczno-Edukacyjnych przy Federacji FOSa, Inicjatywa Silver Sharing, wyjazdy edukacyjne dla seniorów w kraju oraz zagranicą i wiele innych. Wierzymy, że coraz silniejsze organizacje socjalne w naszym województwie to wynik między innymi naszej pracy. Mamy też świadomość, jak wiele jeszcze przed nami.

Raport roczny, który przedstawiamy stanowi podsumowanie naszej pracy w 2014 roku. Został on podzielony na osiem części. Rozdział I zawiera informacje dot. struktury Federacji FOSa, rozdziały od II

do V dotyczą głównych obszarów naszych działań – działalności na rzecz seniorów, działalności wolontarystycznej i na rzecz młodzieży, działań skierowanych do osób niepełnosprawnych oraz współpracy z innymi pozarządowymi organizacjami socjalnymi, a także naszego zaangażowania w działania komisji, rad oraz innych ciał, tworzących przestrzeń dla funkcjonowania NGO'sów.

Rozdział VI stanowi źródło informacji na temat funkcjonowania biura Federacji FOSa, naszego współdziałania ze Wspólnotą Roboczą Związków Organizacji Socjalnych. W rozdziale tym przedstawiamy także zestawienie nagród, które w ubiegłym roku otrzymali nasi przedstawiciele. W tym miejscu opisujemy też krótko współpracę z parterami zagranicznymi oraz wykaz szkoleń i konferencji, w których udział brali pracownicy naszego biura.

Część VII raportu w całości poświęcona jest krótkiej charakterystyce projektów, które realizowaliśmy bądź których realizację rozpoczęliśmy w 2014 roku.

2014 rok zakończył owocnie pierwsze dziesięciolecie, 2015 rozpoczął kolejną dekadę **w myśl dewizy ostatnich 10-lat i kolejnych co najmniej 10: budowanie przestrzeni, która sprzyja aktywności.** Federacja FOSa od ponad 10 lat działa blisko ludzi.

I. O Federacji

HISTORIA POWSTANIA

Idea stworzenia Federacji organizacji działających na polu pomocy społecznej zrodziła się w 2004 roku. Było to wynikiem analizy III sektora województwa warmińsko – Mazurskiego i wyciągnięcia wniosków dot. konieczności stworzenia struktury, która skupiałaby w swoim kręgu organizacje socjalne i stała się forum współpracy między nimi. Pomysł ten został wcielony w życie w tym samym roku. 28 lutego 2004 r. w Olsztynie odbyło się spotkanie założycielskie Federacji, w którym uczestniczyli m.in. przedstawiciele: Elbląskiego Stowarzyszenia Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, Związku Stowarzyszeń „Warmińsko-Mazurski Bank Żywności”, Stowarzyszenia Centrum Wolontariatu w Elblągu, Towarzystwa Przyjaciół Dzieci – Działdowo, Fundacji „Zdrowe dziecko” z Olsztyna, Centrum Pomocy Rodzinie, Polskiego Związku Bezrobotnych z/s w Ełku oraz przedstawiciel Wspólnoty Roboczej Związków Organizacji Socjalnych WRZOS z Warszawy.

Podjęto wówczas jednogłośnie uchwałę o powołaniu Federacji Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko – Mazurskiego FOSa. W sumie w tworzeniu Federacji FOSa wzięło udział ok. piętnastu organizacji.

MISJA

Naszą misją jest efektywne rozwiązywanie problemów społecznych poprzez wzajemne wspieranie i reprezentowanie organizacji socjalnych województwa warmińsko – mazurskiego

CELE STATUTOWE

Nasze cele statutowe to:

1. rozwój pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób;
2. promocja działalności charytatywnej;
3. rozwój ochrony i promocji zdrowia;
4. promocja działań na rzecz osób niepełnosprawnych i osieroconych;
5. promocja zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy;
6. rozwój działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych;
7. rozwój edukacji, oświaty i wychowania;
8. przeciwdziałanie patologiom społecznym;

10. rozwój pomocy ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą;
11. rozwój i promocja wolontariatu;
12. rozwój organizacji socjalnych;
13. wspieranie członków federacji;
14. reprezentowanie członków federacji;
15. rozwój i promocja działań w obszarze ekonomii społecznej.

PRZEDMIOT DZIAŁALNOŚCI STATUTOWEJ

1. badanie potrzeb środowisk lokalnych;
2. organizację szkoleń, poradnictwo w zakresie prowadzonych działań, dystrybucja informacji;
3. profilaktykę i działania na rzecz poprawy warunków życia;
4. aktywne uczestnictwo w kształtowaniu polityki społeczno-gospodarczej regionu i kraju;
5. wspieranie i inicjowanie różnorodnych form pomocy (grup samopomocowych, grup wsparcia i in.);
6. wspomaganie techniczne, szkoleniowe, informacyjne lub finansowe organizacji socjalnych;
7. współpracę z administracją publiczną w sferze socjalnej;
8. wspieranie mechanizmów adaptacji i readaptacji społecznej osób zagrożonych i dotkniętych wykluczeniem społecznym, w tym osób uzależnionych, niepełnosprawnych, osób starszych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego;
9. koordynowanie działań mających na celu realizację postulatów członków Federacji oraz grup społecznych nie będących członkami Federacji i reprezentowanie ich interesów;
10. prowadzenie działalności wydawniczej;
11. inicjowanie współpracy zagranicznej członków Federacji.

DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

W 2010 r. uruchomiliśmy działalność gospodarczą, możliwą do realizacji w zakresie zgodnym ze statutem Federacji FOSa, t.j.:

1. Drukowanie gazet 18.11. Z, Pozostałe drukowanie 18.12.Z, Działalność usługowa związana z przygotowaniem do druku 18.13.Z, Reprodukacja zapisanych nośników informacji 18.20. Z
2. Sprzedaż hurtowa i detaliczna samochodów osobowych i furgonetek 45.11.Z , Sprzedaż detaliczna wyrobów medycznych, włączając ortopedyczne prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach 47.73.Z, Sprzedaż detaliczna prowadzona poprzez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet 47.91.Z, Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona poza siecią sklepową, straganami i targowiskami 47.99.Z

3. Hotele i podobne obiekty zakwaterowania 55.10.Z, Obiekty noclegowe turystyczne i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania 55.20.Z, Pozostałe zakwaterowanie 55.90.Z
4. Restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne 56.10.A, Przygotowanie i dostarczanie żywności dla odbiorców zewnętrznych (katering) 56.21.Z, Pozostała usługowa działalność gastronomiczna 56.29.Z, Przygotowanie i podawanie napojów 56.30.Z
5. Wydawanie książek 58.13.Z, Wydawanie czasopism i pozostałych periodyków 58.14.Z, Pozostała działalność wydawnicza 58.19.Z, Działalność wydawnicza w zakresie pozostałego oprogramowania 58.29.Z
6. Działalność związana z produkcją filmów, nagrań wideo i programów telewizyjnych 59.11.Z, Działalność post produkcyjna związana z filmami, nagraniami wideo i programami telewizyjnymi 59.12.Z, Działalność związana z dystrybucją filmów, nagrań wideo i programów telewizyjnych 59.13.Z, Działalność związana z projekcją filmów 59.14.Z, Działalność w zakresie nagrań dźwiękowych i muzycznych 59.12.Z
7. Działalność związana z doradztwem w zakresie informatyki 62.02.Z
8. Przetwarzanie danych; zarządzanie stronami internetowymi (hosting) i podobna działalność 63.11.Z, Działalność portali internetowych 63.12.Z, Działalność agencji informacyjnych 63.91.Z, Pozostała działalność usługowa w zakresie informacji, gdzie indziej niesklasyfikowana 63.99.Z
9. Działalność prawnicza 69.10.Z, Działalność rachunkowo-księgowa; doradztwo podatkowe 69.20.Z
10. Stosunki między ludzkie (public relations) i komunikacja 70.21.Z, Pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania 70.22.Z
11. Badania i analizy związane z jakością żywności 71.20.A, Pozostałe badania i analizy techniczne 71.20.B
12. Badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych 72.20.Z
13. Działalność agencji reklamowych 73.11.Z, Pośrednictwo w sprzedaży czasu i miejsca na cele reklamowe w radio i telewizji 73.12.Z, Pośrednictwo w sprzedaży miejsca na cele reklamowe w mediach drukowanych 73.12.B, Pośrednictwo w sprzedaży miejsca na cele reklamowe w mediach elektronicznych (Internet) 73.12.C, Pośrednictwo w sprzedaży miejsca na cele reklamowe w pozostałych mediach 73.12.D, Badanie rynku i opinii publicznej 73.20.Z

SKŁAD ZARZĄDU

Prezes Bartłomiej Głuszak (Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych)

Wiceprezes Marek Borowski (Bank Żywności w Olsztynie)

Wiceprezes Joanna Tomaszczyk (Olsztyńskie Stowarzyszenie Wsparcia Społecznego) **Skarbnik**

Krystyna Sałak (Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Morągu)

Sekretarz Marta Stanisława Kosmala (Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Przyjaciół Opieki Paliatywnej w Bartoszycach)

KOMISJA REWIZYJNA

Jan Zając (Stowarzyszenie Propagowania Trzeźwości „KROKUS” – Korsze)

Teresa Bocheńska (Elbląski Bank Żywności - Elbląg)

Edyta Karpińska (Stowarzyszenie PASARGA w Wilczętach)

PRACOWNICY i WSPÓŁPRACOWNICY

Pracownicy i współpracownicy (m.in. wolontariusze, stażyści) Federacji FOSA w 2014 roku, to:

Joanna Szymańska – dyrektor biura, koordynator projektów

Agnieszka Nowicka – koordynator projektu

Maciej Soroka – koordynator projektu

Anna Książak-Gregorzcyk – doradca zawodowy

Ewelina Warnel – webmaster, koordynator projektów

Weronika Kulagin – doradca zawodowy w biurze DiK

Jowita Hryniewicka – wolontariuszka biura DiK

Adriana Sałak – koordynator projektu

Krystian Rakowski - koordynator projektu w biurze DiK (od lipca 2014 r.)

Magdalena Chojnacka - koordynator projektu (od lipca 2014 r.)

Katarzyna Sosnowska - doradca zawodowy (od października 2014r.)

Stanisław Brzozowski – Rzecznik praw osób starszych województwa warmińsko-mazurskiego

Stanisław Puchalski – Zastępca Rzecznika praw osób starszych województwa warmińsko-mazurskiego

Małgorzata Majewska – księgowa

Marita Szelejewska – księgowa

Iwona Podkalicka – księgowa

Aneta Janikowska – koordynator projektu (od 09. 2013 r. do 01.2014 r.)

Wojciech Jankowski – koordynator wolonatriatu w Iławie (do 08.2014 r.)

Aleksandra Szulc - koordynator wolonatriatu w Iławie (od 09.2014 r.)

Teresa Kupiec – wolontariuszka 50+ (Grundvig, EVZ, Centrum Wolontariatu)

Jagoda Molenda – wolontariuszka 50+ (Grundvig, EVZ, Centrum Wolontariatu)

Jagoda Olesińska – wolontariuszka 50+ (Grundvig, EVZ, Centrum Wolontariatu)

Krystyna Karczewska – wolontariuszka 50+ (Grundvig, EVZ, Centrum Wolontariatu)

Krystyna Jurewicz – wolontariuszka 50+ (Grundvig, EVZ, Centrum Wolontariatu)

Przemysław Zych – wolontariusz EVZ

SIEDZIBA BIURA

Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko – Mazurskiego FOSa ul.

Marka Kotańskiego 1

10 – 167 Olsztyn

NIP: 7393452954, REGON 519643124

T/F: /89/ 523 -60-92

www.federacjafosa.pl , e-mail:biuro@federacjafosa.pl

DATA WPISU / NUMER REJESTRU KRS

data wpisu: 27.07.2004 r. KRS: 0000213652,

ORGANIZACJE CZŁONKOWSKIE

1. Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych w Elblągu;
2. Bank Żywności w Olsztynie;
3. Olsztyńskie Stowarzyszenie Wsparcia Społecznego w Olsztynie;
4. Elbląski Bank Żywności w Elblągu;
5. Stowarzyszenie Humanitarne Dar Serca w Szczytnie;
6. Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Elblągu;
7. Stowarzyszenie Propagowania Trzeźwości KROKUS w Korszach;
8. Elbląska Rada Konsultacyjna Osób Niepełnosprawnych w Elblągu;
9. Stowarzyszenie „Dzieciom Wiejskim” w Nowym Kawkowie;
10. Stowarzyszenie Regionalne Centrum Wolontariatu w Elblągu;
11. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Morągu;
12. Integracyjny Klub Sportowy ATAK w Elblągu;
13. Stowarzyszenie Pomocy Bezrobotnym i Ich Rodzinom „Samarytanie” w Ornećce;
14. Stowarzyszenie „Otwarte Drzwi” w Olecku;
15. Stowarzyszenie na Rzecz Hospicjum Elbląskiego w Elblągu;

16. Stowarzyszenie Opieki Paliatywnej „Palium” w Piszcu;
17. Warmińsko – Mazurskie Stowarzyszenie Przyjaciół Opieki Paliatywnej w Bartoszycach;
18. Fundacja Na Rzecz Osób Z Chorobami Nowotworowymi i Przewlekłymi „Jesteśmy Razem” w Lidzbarku Warmińskim;
20. Stowarzyszenie Opieki Paliatywnej i Długotrwale Unieruchomionych „Pomocna Dłoń” w Braniewie;
21. Stowarzyszenie Na Rzecz Chorych na Chorobę Nowotworową „Promyk” w Giżycku;
22. Elbląskie Stowarzyszenie Humanitarne im. Św. Łazarza „LAZARUS” w Elblągu;
23. Olsztyńskie Stowarzyszenie Hospicyjne PALIUM;
24. Stowarzyszenie Integracyjne RAZEM w Elblągu;
25. Stowarzyszenie „PASARGA”;
26. Fundacja LAURENTIUS w Olsztynie;
27. Stowarzyszenie Wspomagania Rozwoju Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Dębowe Wzgórze;
28. Mazurskie Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej w Orzyszu;
29. Stowarzyszenie Trzy Pokolenia w Szczytnie;
30. Uniwersytet Trzeciego Wieku i Osób Niepełnosprawnych w Elblągu;
31. Caritas Diecezji Ełckiej;
32. Stowarzyszenie „Łańcuch Wzajemności”;
33. Orneckie Stowarzyszenie Wspierania Osób Niepełnosprawnych;
34. Elbląskie Stowarzyszenie Organizatorów Pomocy Społecznej w Elblągu;
35. Stowarzyszenie „Dialog Pokoleń”;
36. Stowarzyszenie na Rzecz Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej i Osób pokrzywdzonych w wyniku Wypadków Komunikacyjnych „Promyk” ze Szczytna;
37. Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku w Morągu;
38. Warmińsko-Mazurski Uniwersytet Trzeciego Wieku w Olsztynie;
39. Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży z Ruciane-Nida;
40. Uniwersytet Trzeciego Wieku w Iławie;
41. Stowarzyszenie na Rzecz Społeczności Lokalnej Miasta i Gminy Susz "ARKA”;
42. Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym KOŁO w Iławie;
43. Fundacja “Wspólna Pomoc” w Szczytnie;
44. Stowarzyszenie Humanitarne "Dar Serca" w Szczytnie;
45. Korszeńskie Stowarzyszenie Społeczno – Kulturalne „OTWARTE DRZWI”;
46. Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Biskupcu;
47. Stowarzyszenie Agroturystyczne "Mazurska Kraina”;
48. Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku w Kętrzynie;
49. Fundacja Ostródzkie Hospicjum Domowe w Ostródzie;
50. Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Starszych i Niepełnosprawnych “Razem” w Olsztynku;
51. Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku w Szczytnie

ORGANIZACJE I INSTYTUCJE WSPÓŁPRACUJĄCE

Federacja FOSa współpracuje z szeregiem partnerów:

- Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych WRZOS;
- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Warmińsko – Mazurski Urząd Marszałkowski w Olsztynie;
- Związek Parytetowy Dolnej Saksonii;
- Towarzystwo Parytetowej Pracy Socjalnej GPS z Wilhelmshaven;
- MitOst Stowarzyszenie na rzecz propagowania języka i kultury Europy Środkowej i Wschodniej;
- Fundacja “Żywa Pamięć” z Pragi, Czechy;
- Rada Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko – Mazurskiego;
- Sieć Rozwoju Lokalnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego HEROLD;
- Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie;
- Uniwersytet Popularny z Lorci, Hiszpania;
- Uniwersytet Pedagogiczny im. Makarenki w Sumach, Ukraina;

JESTEŚMY CZŁONKIEM

- Wspólnoty Roboczej Związków Organizacji Socjalnych WRZOS;
- Rady Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego;
- Sieci Wspierania Rozwoju Lokalnego HEROLD;

II. OSOBY STARSZE

1. Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego

6 stycznia 2009 roku został przyjęty uchwałą Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Wojewódzki program na rzecz osób starszych na lata 2009-2013 „Pogodna i bezpieczna jesień życia na Warmii i Mazurach”.

Przez 5 lat Federacja FOSa wspólnie z Samorządem Województwa wdrażała szereg zapisów zawartych w wojewódzkim programie, m.in. prowadziliśmy rzecznictwo interesów osób starszych, wydawaliśmy Generację – magazyn środowisk osób starszych, tworzyliśmy przestrzeń do edukacji seniorów. Współuczestniczyliśmy również w procesie monitorowania realizacji zawartych w nim zapisów. W grudniu 2013 r. dobiegło końca wdrażanie Programu. Dalsza współpraca Federacji FOSa z Samorządem Województwa Warmińsko-Mazurskiego zaowocowała podjęciem działań zmierzających do określenia kierunków rozwoju regionalnej polityki senioralnej na lata 2014-2020, odpowiadającej na zachodzące przemiany demograficzne.

Kontynuacją zakończonego w grudniu 2013 r. jest Program „*Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2014-2020*” przyjęty w dniu 20 stycznia 2014 roku na mocy uchwały Nr 4/39/14/IV Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Federacja FOSa wspólnie z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej odpowiadała za powstanie Polityki. Zorganizowaliśmy prekonsultacje metodą Open Space, gdzie uczestniczyło ponad 70 przedstawicieli środowisk seniorskich i działających na ich rzecz. Włączyliśmy też szereg kolejnych partnerów w proces budowy, a następnie konsultacji Polityki. Efektem jest dokument zawierający zapisy dotyczące działań skierowanych do seniorów w obszarach: - zdrowia (profilaktyka, rehabilitacja), - infrastruktury i usług socjalnych, - aktywności społecznej, kulturalnej i edukacyjnej, aktywności zawodowej, - turystyki, sportu i rekreacji.

2. Generacja

W 2014 roku ukazały się dwa numery czasopisma „Generacja”. Czasopisma te dofinansowane były ze środków Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Krajowego Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich FIO.

W 2014 r. wydaliśmy łącznie tysiąc egzemplarzy, czasopismo było dystrybuowane jako gazeta bezpłatna wśród środowisk osób starszych, instytucji pomocowych, organizacji seniorskich, Uniwersytetów Trzeciego Wieku, domów pomocy społecznej itd. Rozdawane były również na wielu spotkaniach, konferencjach, seminariach, m.in. na wojewódzkiej Konferencji Uniwersytetów Trzeciego Wieku oraz konferencji z okazji Międzynarodowego Dnia Seniora. *Generacja* przekazywana była również na wykładach zorganizowanych dla seniorów. Łącznie *Generacja* dotarła wg naszych informacji do co najmniej dwóch tysięcy osób.

Do stałych tematów - rubryk należą m.in.: aktywność społeczna, wolontariat, praca, sport, kultura, zdrowie, twórczość, turystyka, prawo, w tym interwencje podejmowane przez Rzecznika Praw Osób Starszych, sylwetki ciekawych osób - seniorów oraz opisy organizacji i inicjatyw, aktywności seniorskich.

W 2014 r. wydaliśmy łącznie dwa tysiące egzemplarzy, były one dystrybuowane przede wszystkim do instytucji pomocowych, organizacji seniorskich, Uniwersytetów Trzeciego Wieku, domów pomocy społecznej itd. Rozdawane były również na wielu spotkaniach, konferencjach, seminariach, m.in. na wojewódzkiej Konferencji Uniwersytetów Trzeciego Wieku oraz konferencji z okazji Międzynarodowego Dnia Seniora. *Generacja* przekazywana była również na wykładach zorganizowanych dla seniorów. Łącznie *Generacja* dotarła wg naszych informacji do co najmniej trzech tysięcy osób. *Generacja* prowadzona była przy współpracy z Mazurskim Stowarzyszeniem Aktywności Lokalnej MSAL w Orzysz; prezes MSAL Krzysztof Marusiński jest redaktorem prowadzącym *Generacji*. Można śmiało stwierdzić, że magazyn cieszy się dużą popularnością w środowisku seniorskim, motywuje do działania jego adresatów. Osoby starsze chętnie sięgają po *Generację*. Warto dodać, że jest jedynym tego rodzaju czasopismem w regionie.

3. Rzecznicy Praw Osób Starszych

Funkcję Rzecznika Praw Osób Starszych od 2010 roku pełni Stanisław Brzozowski z Olsztyna, jego Zastępcą jest Stanisław Puchalski z Elbląga.

Do zadań Rzecznika Praw Osób Starszych oraz jego Zastępcy należy wspieranie środowisk seniorskich poprzez: podkreślanie wagi problematyki starzenia się i starości, współpraca z administracją, samorządem oraz instytucjami socjalnymi, aktywizacja osób starszych, propagowanie pozytywnego wizerunku seniorów oraz podejmowanie interwencji w przypadku naruszania ich praw.

Rzecznicy w 2014 roku przeprowadzili około 115 spotkań w formie interwencji, dyżurów poradniczych, konsultacji telefonicznych. Wzięli udział w licznych konferencji jak np. "Starzenie się i późna starość w dyskursie międzypokoleniowym", konferencja inauguracyjna projekt "Strażnicy pamięci" konferencja "Aktywnie w każdym wieku", udział w konferencji ROPS (ws. programu na rzecz osób starszych), Wojewódzka Konferencja z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych, konferencja PCPR w Kętrzynie na temat przemocy wobec osób starszych, uczestniczyli w Jubileuszu 15-lecia Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Elblągu, Jubileuszu 80-lecia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Stanisław Brzozowski napisał artykuły do czasopisma „Generacja”. Rzecznicy w 2014 roku podjęli interwencji, które dotyczyły: problemów mieszkaniowych, rodzinnych, oszustw różne firmy, problemów lokalowych siedzib organizacji seniorskich. Działalność Rzeczników Praw Osób Starszych realizowana była przy wsparciu Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

4. Akademia III Wieku Warmii i Mazur

Akademia to program prowadzony od lat przez Federację. To platforma edukacji osób starszych, liderów środowisk seniorskich, osób i instytucji z nimi współpracujących, która wpisuje się w założenia Polityki Senioralnej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.

Akademia wychodzi naprzeciw potrzebom osób starszych, organizacji seniorskich zwłaszcza z małych miejscowości, które ze względu na odległość mają problem z dostępem do oferty głównych ośrodków edukacyjnych w województwie. W ramach Akademii III Wieku Warmii i Mazur współpracujemy ze specjalistami z różnych dziedzin, pracownikami naukowymi, pasjonatami i innymi, którzy najczęściej wolontarystycznie prowadzą wykłady, warsztaty i inne spotkania dla seniorów.

Akademia ma na celu rozwijanie sprawności intelektualnej, aktywizację i włączanie osób starszych w działania na rzecz społeczności lokalnej. Działania Akademii wspierają profesorowie, doktorzy, prawnicy, lekarze ale też pasjonaci, specjaliści z danej dziedziny którzy często społecznie prowadzą prelekcje dla seniorów.

W ramach działań Akademii w 2014 roku odbyło się 13 wykładów oraz 4 warsztaty interakcyjne z których skorzystało ponad 1000 osób starszych z województwa warmińsko-mazurskiego.

Akademia III Wieku Warmii i Mazur jest realizowana przy wsparciu Wojewody Warmińsko-Mazurskiego.

5. Warmia Mazury Senior Games

Konferencja odbyła się 10 czerwca 2014 roku w Sali konferencyjnej Biblioteki Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie; współorganizatorem konferencji był Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego, w szczególności Departament Sportu, który aktywnie włączył się zarówno w przygotowanie konferencji jak również w jej realizację. Koncepcja konferencji pozwoliła jej realizację na wielu płaszczyznach zarówno o wymiarze sportowym tj. ukierunkowane na podejmowanie aktywności

fizycznej przez osoby w wieku seniora, poprzez udział w zawodach sportowych oraz wymiarze promocyjnym tj. przedstawiającym Województwo Warmińsko Mazurskie jako ważny i interesujący region turystyczny Polski o niezwykle bogatych i pięknych walorach przyrodniczo-kulturowych. Zakładane cele zostały w pełni zrealizowane. Poprzez organizację oraz realizację Konferencji naukowo-edukacyjnej Warmia Mazury Senior Games 2014 „Aktywnie w każdym wieku” organizatorzy konferencji zwiększyli wiedzę oraz rozbudziili zainteresowania związane z szeroko pojętą aktywizacją sportową mieszkańców woj. warmińsko-mazurskiego, w tym w szczególności osób 45+; w konferencji uczestniczyło ponad 150 osób, z tego 151 wpisanych na listę obecności. Konferencja naukowo-edukacyjna, wyposażyła uczestników w wiedzę, pozwalającą zrozumieć znaczenie podejmowania aktywności, fizycznej w każdym wieku; wskazała skuteczne sposoby zapobiegania chorobom poprzez ćwiczenia fizyczne i zdrowy styl życia dostosowany do wieku i możliwości; jak również możliwe sposoby spędzania wolnego czasu, w sposób aktywny i ciekawy. Ponadto uczestnicy wymienili się doświadczeniami na płaszczyznach związanych ze stylem życia; w konsekwencji pozwoliła na wspólne zastanowienie się nad źródłami trudności oraz na wypracowanie nowych rozwiązań dążących do długofalowej sprawności zarówno fizycznej jak i psychicznej. Po konferencji została wydana publikacja naukowa o tym samym tytule, pod redakcją dr Jarosława Marcinkowskiego Dziekana Wydziału Wychowania Fizycznego w Olsztyńskiej Szkole Wyższej im. Józefa Rusieckiego, publikacja dostępna jest na stronie internetowej Federacji FOSa.

6. WiM Games Lokalnie

WiM Games Lokalnie był to konkurs zorganizowany przez Federację Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko–Mazurskiego FOSa oraz Sieć na Rzecz Seniorów Warmii i Mazur. Wydarzenie wpisało się w międzynarodowe zawody sportowe „Warmia Mazury Senior Games 2014”, które odbywały się w dniach 28 -31 sierpnia 2014 roku. Pomysł oraz koncepcja WiM Games Lokalnie zrodziła się podczas Konferencji Naukowej Warmia Mazury Senior Games 2014. W ramach wydarzenia WiM Games miało miejsce piętnaście różnego rodzaju inicjatyw, które odbyły się na terenie naszego woj. warmińsko-mazurskiego, w których każdy mógł znaleźć coś dla siebie. W konkursie łącznie wzięło udział prawie 200 uczestników, najstarsi uczestnicy mieli ukończone 80 lat co podkreśla fakt że, wiek nie jest żadnym ograniczeniem, a w niektórych przypadkach wręcz motywacją. Zwycięzcami konkursu WiM GAMES LOKALNIE zostali wspólnie Uniwersytet Trzeciego Wieku oraz Stowarzyszenie „Pomocna Dłoń” z Braniewa, drugie miejsce otrzymał Uniwersytet Trzeciego Wieku z Olsztyna, trzecie miejsce Mazurskie Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej z Orzysza. Wyróżnienia otrzymały Stowarzyszenia Nasze Braniewo NBR 2006 oraz Żółty Szalik z Braniewa, a także Koło Emerytów i Rencistów ZNP z Rucianego Nidy.

7. Konferencja Wojewódzka – Międzynarodowy Dzień Osób Starszych

Federacja FOSa już po raz kolejny wspólnie z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej zorganizowała Wojewódzką Konferencję z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych. Były to już VII obchody, które miały miejsce 6-7 października 2014 roku w Olsztynie. Hasłem przewodnim spotkania była „*Usługi na rzecz starzejącego się społeczeństwa*”. Wśród gości byli m.in. przedstawiciele lokalnych samorządów, przedstawiciele uniwersytetów trzeciego wieku, przedstawiciele jednostek organizacyjnych

pomocy i integracji społecznej, reprezentanci instytucji rynku pracy, kultury, oświaty i edukacji oraz organizacji pozarządowych województwa warmińsko-mazurskiego. Celem konferencji było zwrócenie uwagi na usługi dla mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego, w tym w szczególności osób starszych, a także dyskusja nad wyzwaniami i trendami związanymi z różnymi formami wsparcia osób starszych.

Podczas pierwszej części konferencji prezentowano oraz dyskutowano nt. innowacyjnych rozwiązań w zakresie usług opiekuńczych, pomocy sąsiedzkiej i in. W drugiej części rozmawiano nt. usług socjalnych, edukacyjnych, aktywizacyjnych, integracyjnych i in. Skierowanych do osób starszych. Zaprezentowano dobre praktyki i doświadczenia zagraniczne.

Podczas konferencji rozstrzygnięto konkurs WiM Games Lokalnie.

8. Silver Sharing

W 2014 roku Federacja FOSa konsekwentnie rozwijała swoją działalność w obszarze aktywności turystycznej seniorów. Nawiązaliśmy m.in. współpracę ze Stowarzyszeniem Gmin RP EUROREGION BAŁTYK w ramach realizowanego przez Euroregion projektu TOURAGE - Rozwój turystyki osób starszych w regionach peryferyjnych. Doświadczenia oraz obserwacje zebrane podczas tej współpracy, a także od dawna funkcjonująca wymiana młodzieży szkolnej czy coraz popularniejsze innowacyjne formy turystyki, jak home exchange czy couchsurfing, wymiany wolontariuszy były między innymi inspiracją do opracowania metody o nazwie „Silver Sharing”. Jest to pomysł na umożliwienie aktywności turystycznej osobom starszym. Polega na tym, że dwie (lub więcej) organizacje seniorskie z różnych regionów/krajów nawiązują współpracę. Każda z nich deleguje określoną grupę osób (np. po 10), które wyjeżdżają do organizacji partnerskiej. Korzystają z gościny członków tej organizacji, mieszkając w ich domach lub w hotelach (w zależności od zasobów finansowych, preferencji) wspólnie zwiedzając okolice, uczestnicząc w zaproponowanym programie kulturalnym, turystycznym. Następnie odbywa się rewizyta. Metoda opiera się na trzech filarach:

Kapitał społeczny

Punktem wyjścia jest współpraca organizacji społecznych, czyli klubów seniora, Uniwersytetów III Wieku etc. To one podejmują decyzję o współpracy i pośrednio biorą odpowiedzialność, tudzież wskazują lub delegują osoby goszczące i wyjeżdżające, tym samym współtworzą program pobytu. Te same organizacje są jednocześnie gwarantem trwałości i współpracy na lata, polegającej nie tylko na dalszych wymianach, ale przede wszystkim na kolejnych wspólnych inicjatywach, np. projektach, spotkaniach artystycznych itd. Dzięki ich zaangażowaniu wzajemne kontakty mogą trwać i stale się rozwijać. Organizacje te są również gwarantem aktywności społecznej osób starszych.

Edukacja

Inicjatywa Silver Sharing stanowić ma podstawę do zdobywania wiedzy, wiedzy z zakresu podstaw antropologii kulturowej, poprzez bezpośrednią korelację z na pozór odmienną kulturą jej językiem, historią etc. W konsekwencji jednak Silver Sharing sprowadza się do otwartości na drugiego człowieka poprzez poznanie jego najbliższego otoczenia i uchylenie drzwi do własnego środowiska. Edukacja ma tu więc wymiar wielopoziomowy, obejmujący zagadnienia kulturowe, języki obce i inne. Bardzo ważny jest też

wymiar indywidualny. To obszar motywacji do zmiany. Wyjazd do innego regionu, kraju, poznanie nowych osób i ich kręgu kulturowego, to często duża zmiana w życiu. Zmiana, która może motywować do dalszych podróży, do nauki, a w konsekwencji do aktywności. To także przestrzeń bardzo ważna dla człowieka w kontekście budowania jego więzi społecznych, przede wszystkim element ofiarowania osobie potencjalnie „obcej” zaufania. Budowanie więzi pomiędzy osobami, które wzajemnie się odwiedzają, nawiązują trwałe relacje.

Aktywność turystyczna

By umożliwić aktywność turystyczną osobom starszym, zwłaszcza tym, które dotąd rzadko z niej korzystały, należy pokonać wiele barier. Inicjatywa Silver Sharing stawa możliwości aktywnej turystyki zarówno osobom dotąd mało aktywnym, jak i już doświadczonym turystom. Pokazuje jednocześnie, że turystyka może dać coś więcej niż tylko zwiedzanie czy odpoczynek. Może dać nowe spojrzenie, nowe znajomości – a kontakt z inną osobą jest jedną z największych wartości wśród aktywnych seniorów. 2013 rok był etapem popularyzacji inicjatywy, pozyskiwania nowych partnerów oraz przygotowywania dokumentów. Uczestnictwo w inicjatywie Silver Sharing wyrazili przedstawiciele z Litwy, Irlandii, Bułgarii, Grecji, Finlandii, Czech oraz Hiszpanii. W Polsce idea cieszy się dużym zainteresowaniem wśród słuchaczy Uniwersytetów III Wieku czy organizacji seniorskich w województwie.

W 2014 roku udało się częściowo przetestować metodę oraz skutecznie rozpropagować ją w środowiskach seniorskich w Polsce i zagranicą. Federacja FOSa złożyła liczne projekty poświęcone w/w, m.in bezpośrednio do Brukseli. Na bieżąco zawiązywane są nowe partnerstwa.

Wyjazdy edukacyjne w ramach pilotażu Inicjatywy Silver Sharing:

6.1. Wyjazdy edukacyjne

6.1.1 Warszawa

W dniach 18-28 listopada odbyły się cztery wyjazdy edukacyjne seniorów do Warszawy. Wzięli w nim udział seniorzy woj. warmińsko-mazurskiego. Organizatorami wyjazdów było Mazurskie Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej z Orzysza we współpracy z Federacją FOSa. Odbyły się 4 dwudniowe wyjazdy, w każdym wzięło udział 30 osób. W programie każdego z wyjazdów znalazły się takie miejsca jak Centrum Nauki Kopernik, Muzeum Powstania Warszawskiego, Stadion Narodowy, Muzeum Sztuki Współczesnej oraz spotkanie z grupą osób starszych z Warszawy. Na spotkaniach grupy opowiadały m.in. o dotychczasowych dokonaniach, czy o nowatorskiej metodzie - Silver Sharing. Spotkania jak i program wyjazdów były okazją do wymiany doświadczeń, integracji grup seniorskich czy chociażby do odkrycia stolicy na nowo, zobaczenia jej w nowej krasie, pełni barw i odcieni, których uczestnicy nie znali.

6.1.2. Poznań

W dniach 10-11 grudnia miał miejsce wyjazd edukacyjny seniorów z Morąga do Poznania i okolic. Organizatorem wyjazdu był Uniwersytet Trzeciego Wieku z Morąga wspólnie z Federacją Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa. W dwudniowym wyjeździe wzięło udział 40 osób. Grupa podążała szlakiem początków państwowości polskiej, a więc w programie wyjazdu nie mogło zabraknąć oczywiście osady Biskupin, Katedry Gnieźnieńskiej, Muzeum Powstania Państwa Polskiego czy zabytkowego kompleksu parafii św. Trójcy w Strzelnie. Całość wyjazdu uzupełniło spotkanie z Uniwersytetem Trzeciego Wieku z Gniezna. Spotkanie miało charakter integracyjny, ale również edukacyjny z racji wymienionych doświadczeń czy prowadzonych działań.

6.1.3 Berlin

Seniorki z UTW z Morąga wzięły udział w dniach 10-14 września 2014 roku w wyjeździe edukacyjnym do Berlina, wszystkie uczestniczki wyjazdu, od marca 2014 roku uczestniczą w kursie języka niemieckiego w ramach projektu realizowanego przez Federację FOSa pt.: „Stawiamy na 50+”. Wyjazd był swego rodzaju egzaminem umiejętności językowych oraz kulturowych. Podczas kilku intensywnych dni uczestniczki zwiedziły miasto- szlakiem historycznym i współcześnie awangardowym; wzięły udział w koncercie inauguracyjnym w Filharmonii Berlińskiej, odwiedziły Bundestag biorąc udział w posiedzeniu plenarnym niemieckiego parlamentu jak również uczestniczyły w Bawarskim Oktoberfest - święcie piwa! Berlin został „schodzony” i przetańczony pomiędzy wschodem i zachodem, od wschodu do zachodu słońca.

6.1.4 Obwód Kaliningradzki

Seniorzy z UTW z Braniewa i Fromborka uczestniczyli w dniach 9-10 sierpnia 2014 roku w wyjeździe edukacyjnym do Obwodu Kaliningradzkiego. Podczas dwóch intensywnych dni udało się zwiedzić stolicę regionu, Kaliningrad odwiedzić historyczne miejsca i place, m.in. Zwycięstwa, Wioskę Rybacką, Katedrę im. Im. Kanta, Park Kalinina i Park Młodości oraz Muzeum Bursztynu. Uczestnicy wyjazdu uczestniczyli w próbie spektaklu w Teatrze Lalek, zostali oprowadzeni po niezwykłym miejscu, w którym Teatr ma swoją siedzibę - dawniej w Kościele Pamiątkowym Królowej Luizy. W ramach wyjazdu odbyło się spotkanie integracyjne w Niemiecko-Ruskim Domu, spotkanie owiane historią, a przede wszystkim terażniejszością, muzyką, śpiewem i tańcem. Podczas wyjazdu zwiedzano Mierzeję Kurońską oraz miejscowości Jantarnyj, zatrzymywano się przy miejscach pamięci takich jak Pomnik Ofiar „Marszu Śmierci” (upamiętniający rozstrzelanie przez nazistów nad brzegiem Morza Bałtyckiego kilku tysięcy więźniów / m.in. Żydów, Cygan, Polaków, Litwinów, Węgrów; oraz intrygujących jak Tańczący las i Muzeum Zabobonów.

7. Inicjatywa „200 lat”

„200 lat” – to inicjatywa zapoczątkowana przez nasze organizacje członkowskie, m.in. Regionalne Centrum Wolontariatu w Elblągu i Mazurskie Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej w Orzyszu. W 2014 roku Federacja FOSA szczegółowo ją opracowała, dała autorską nazwę „200 lat” i rozpoczęła jej upowszechnianie oraz rozwijanie w województwie oraz w kraju. „200 lat” to uroczyste obchody urodzin osób starszych w danej społeczności przez ich mieszkańców. Poprzez organizację urodzin chcieliśmy uhonorować i podziękować najstarszemu pokoleniu obywateli za to, że swoją ciężką pracą i zaangażowaniem społecznym sprawili, że żyjemy w takiej Polsce jak teraz. Chcieliśmy w ten sposób pokazać, że ich doceniamy i dziękujemy za ich codzienną pracę na rzecz danej społeczności lokalnej.

W 2014 roku zorganizowaliśmy urodziny osobom starszym z Olsztyna oraz Iławy. Każde urodziny miały indywidualny charakter. Zależało nam, żeby jubileci czuli się wyróżnieni i należycie uhonorowani. Ważne dla nas było zebranie oczekiwań związanych z formą urodzin. Zbadaliśmy w porozumieniu z rodziną co lubią, czym się interesują, czym się zajmowali zawodowo nasi jubileci. Istotne dla nas było zaproszenie osób dla nich ważnych i z nimi związanych, jak pracownicy firm, w których pracowali czy osoby związane z ich pasjami itp.

Inicjatywa „200 lat” realizowana była przy wsparciu „Fundacji Pamięć Odpowiedzialność i Przyszłość”

8. „Ciepły telefon”

„Ciepły telefon” to działanie polegające na wsparciu osób starszych poprzez stałe rozmowy telefonicznie prowadzone przez wolontariuszy. Działanie ma na celu ułatwienie osobom starszym prowadzenia niezależnego życia, zachowanie lepszego zdrowia oraz utrzymanie dłuższej aktywności i samodzielności w swoim środowisku lokalnym.

Wsparcie adresowane jest w pierwszej kolejności do osób starszych, które są samotne, czują potrzebę kontaktu z drugim człowiekiem.

Osobami świadczącymi wsparcie są wolontariusze, którzy są odpowiednio przeszkoleni oraz przygotowani do niesienia pomocy w takim zakresie. Wolontariuszy jak przy telefonie zaufania obowiązuje dyskrecja. Ważne jest aby wolontariusz oraz osoba starsza mieli możliwość wcześniejszego spotkania i poznania.

Działanie ciepły telefon polega na regularnych kontaktach, które mają charakter towarzyski, a także mają na celu zebranie informacji dotyczących samopoczucia, bieżącej sytuacji, stanu zdrowia. Rozmowy stanowią możliwość przekazania informacji nt ofert skierowanych do osób starszych oraz nt innych form pomocy w zależności od potrzeb danej osoby. W razie zaistnienia sytuacji kryzysowej lub braku kontaktu z osobą starszą przez dłuższy okres wolontariusz odwiedza osobę starszą w domu lub zawiadamia bliskich o takiej sytuacji. Informuję również koordynatora działania o tym.

Kontakt telefoniczny odbywa się w czasie dopasowanym do sytuacji osoby starszej.

W 2014 roku z regularnego wsparcia telefonicznego skorzystało średnio 15 osób starszych miesięcznie. Rozmowy telefoniczne dotyczyły ofert kulturalnych, sytuacji zdrowotnej i życiowej, ofert pomocy. W świadczenie stałej pomocy telefonicznej zostało zaangażowanych 10 wolontariuszy.

Inicjatywa „ciepły telefon ” realizowana była przy wsparciu „Fundacji Pamięć Odpowiedzialność i Przyszłość”.

9. „Przyjazny sąsiad”

„Przyjazny sąsiad” to inicjatywa, która w swych założeniach powraca do dobrze sprawdzającej się przed laty wzajemnej formy pomocy. Wówczas dobrze funkcjonujący mieszkańcy świadczyli wsparcie na rzecz samotnych, nie radzących sobie w codziennych czynnościach życiowych seniorów zamieszkujących w sąsiedztwie.

Pomoc sąsiedzka była już organizowana w Elblągu przez Regionalne Centrum Wolontariatu, a Federacja FOSa 2014 roku przystąpiła do rozwijania i upowszechniania tej nowej formy pomocy skierowanej do osób starszych.

Inicjatywa ta polega na regularnym wsparciu udzielanym przez sąsiada. Pomoc jest świadczona codziennie przynajmniej przez 1 godzinę np. w takich czynnościach jak: załatwianie spraw w urzędach, poradniach lekarskich, realizacja recept, dokonywanie zakupów spożywczych, sporządzanie posiłków, uprzątnięcie mieszkania oraz zapewnieniu kontaktów z otoczeniem. Szczegółowy zakres wsparcia jest ustalany pomiędzy osobą starszą, a świadczącym pomoc. Senior wskazuje sąsiada, osoba ta jednak nie powinna być z nim spokrewniona, powinna zamieszkiwać w najbliższym sąsiedztwie i pozostawać w dobrej kondycji zdrowotnej. Wskazana przez odbiorcę pomocy osoba otrzymuje ekwiwalent za poniesione koszty w wysokości ok. 170 zł brutto miesięcznie. W uzasadnionych przypadkach możliwe jest nawiązanie współpracy z osobą z poza sąsiedztwa. Rekrutacja sąsiadów przebiega we współpracy z ośrodkami pomocy społecznej. Sąsiad otrzymuje odpowiednie przeszkolenie związane ze świadczeniem wsparcia.

W 2014 roku objęliśmy regularną pomocą sąsiedzką 12 osób starszych (5 osób w Olsztynie i 7 osób w Iławie), które doświadczyły reżimu hitlerowskich Niemiec w czasie II wojny światowej.

Inicjatywa „Przyjazny sąsiad” realizowana była przy wsparciu „Fundacji Pamięć Odpowiedzialność i Przyszłość”.

III. WOLONTARIAT I MŁODZIEŻ

1. Program Rozwoju Wolontariatu w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2013-2015

W 2013 r. dokończono pracę nad Programem Rozwoju Wolontariatu w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2013-2015. Program został poddany konsultacjom społecznym, po których w maju 2013 r. został przyjęty uchwałą przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Za przeprowadzenie konsultacji odpowiadało Biuro ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. W roku 2013 Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego we współpracy z Federacją Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa powołał również zespół ds. monitorowania programu rozwoju wolontariatu. Zadaniem zespołu jest m.in. dokonywanie bieżącej analizy potrzeb związanych z jego realizacją, ewentualnym przeprowadzeniem badań uzupełniających, dotyczących pogłębienia diagnozy poszczególnych problemów a także współpraca przy opracowaniu narzędzia monitorowania programu i analiza uzyskanych danych

2. Wolontariat osób 50+

Międzynarodowy Wolontariat Seniorów

Przedsięwzięcie polega na organizacji wymian wolontariackich osób 50+. W praktyce w dużej mierze są to osoby 60+, które jadą na trzy tygodniowe wyjazdy za granicę (do organizacji partnerskich w Hiszpanii, Czechach), wykonując tam prace wolontariackie. Podobnie wolontariusze z ww. krajów przyjeżdżają do Polski i świadczą przez trzy tygodnie wolontariat na rzecz Federacji FOSa i jej organizacji członkowskich.

W maju 2014 roku gościliśmy 2 wolontariuszy z Hiszpanii, którzy pomagali organizacjom członkowskim i partnerskim FOSy m.in. TPD w Morągu, Fundacji Żółty Szalik w Braniewie, Stowarzyszeniu „Nie lękaj się w Olsztynie. W czerwcu natomiast Federacja FOSa gościła wolontariuszy z Czechach, którzy zaangażowali się w pomoc na rzecz Stowarzyszenia MSAL z Orzysza, również Fundacji Żółty Szalik oraz pomagali w spółdzielni osób niepełnosprawnych HUMANUS działające przy Federacji FOSa .W październiku 2014 wysłaliśmy 4 wolontariuszy do Czech, a w listopadzie 4 wolontariuszy do Hiszpanii.

3. Wojewódzki Zlot Wolontariuszy w Olsztynie

IV Wojewódzki Zlot Wolontariuszy w Olsztynie.

W dniach 03-05 października 2014 roku w Olsztynie odbył się IV Wojewódzki Zlot Wolontariuszy w którym udział wzięło 30 osób, wśród nich przedstawiciele organizacji członkowskich Federacji FOSa, młodzież ze Szkolnego Centrum Wolontariatu przy Zespole Szkół w Lipowinie i in. Organizatorami zlotu pbok Fderacji FOSa było Regionalne Centrum Wolontariatu w Elblągu oraz Sieć Wolontariat Warmii i Mazur.

Podczas zlotu odbyły się 2 szkolenia, dla koordynatorów pracy wolonatriuszy oraz dla wolontariuszy.

1. Szkolenie dla koordynatorów pracy wolontariuszy - szkolenie obejmowało takie zagadnienia jak, m.in.: organizacje przyjazne wolontariuszom, skuteczna rekrutacja i owocna współpraca z wolontariuszami-studium przypadku.

2. Szkolenie dla wolontariuszy - szkolenie obejmowało takie zagadnienia jak, m.in.: specyfika działalności organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze pomocy społecznej na terenie woj. warmińsko-mazurskiego oraz realizacja własnych pasji i zainteresowań poprzez wolontariat - zdobywania doświadczenia zawodowego.

Dodatkowo uczestnicy w 3 grupach, zaplanowali zorganizowanie inicjatyw społecznych w swoich miejscowościach

Zlot został zorganizowany we współpracy z Siecią Wolontariatu Warmii i Mazur, w ramach projektu "Wolontariat - i możesz więcej". Projekt współfinansowany jest ze środków Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

4. Akademia Kompetencji w Lipowinie

We wrześniu 2013 roku Federacja FOSa rozpoczęła realizację projektu dotyczącego wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży w Zespole Szkół w Lipowinie z filiami w Lipowinie, Szylenach i Żelaznej Górze. Prowadzone w nim działania ukierunkowane są na rozwój kompetencji kluczowych uczniów osiągających niższe wyniki w nauce oraz uczniów zdolnych, a także przygotowanie uczniów gimnazjum do planowania własnej przyszłości edukacyjno-zawodowej. Cele projektu realizowane są poprzez organizację zajęć pozalekcyjnych rozwijających kompetencje: matematyczno-przyrodnicze, umiejętności uczenia się, społeczno-obywatelskie, świadomości i ekspresji kulturalnej. Dodatkowo wsparcie specjalistyczne (logopeda, psycholog, doradca zawodowy) oraz wdrożenie innowacyjnych form nauczania przyczyni się do podniesienia jakości i atrakcyjności kształcenia w/w placówce.

Uczniowie w ramach działań projektowych biorą udział w następujących zajęciach:

- „Z matematyką przez życie”
- „Ciekawi świata – w kręgu nauk przyrodniczych”
- „Młodzi naukowcy – śladami wielkich chemików”, oraz innych, takich jak:
- wyjazdy edukacyjne – wszyscy uczniowie, w ramach zajęć pozalekcyjnych wezmą udział w wyjazdach edukacyjnych, których tematyka będzie związana z realizowanymi przedmiotami. Jeden z takich wyjazdów już się odbył. 29 stycznia zorganizowana została wycieczka do Centrum Nauki Kopernik w Warszawie.
- kurs technik pamięciowych i szybkiego czytania,
- Szkolny Klub Wolontariatu
- zajęcia artystyczne – taniec nowoczesny, taniec z ogniem, chodzenie na szczudłach,
- Szkolny Ośrodek Kariery – poradnictwo zawodowe i edukacyjne.

Zajęcia pozalekcyjne, prowadzone w ramach projektu, realizowane są z wykorzystaniem narzędzi ICT oraz nowych form nauczania, w tym: metod aktywizacyjnych, metody projektu edukacyjnego.

Szczególnie ważnym elementem tego działania jest funkcjonowanie Szkolnego Klubu Wolontariatu. Członkowie Klubu (ok. 40 osób) biorą czynny udział w realizacji akcji wolontarystycznych. W 2014 roku odbyło się czternaście takich akcji, które poświęcone były m.in. zbiórce funduszy na leczenie chłopca

chorego na białaczkę; sprzątanie cmentarzy, pomoc w organizacji festynu w Braniewie, opieka nad wolontariuszkami Federacji FOSa w ramach projektu GRUNDTVIG, pierwsza pomoc (jak udzielać pierwszej pomocy), „Hospicjum to też życie” i wiele innych. Wolontariusze spotykają się regularnie, planując również inne działania pomocowe, skierowane np. do mieszkańców swoich miejscowości, potrzebujących wsparcia. Wolontariusze z Klubu spotykają się także z innymi – bardziej doświadczonymi wolontariuszami, dzięki czemu mogą czerpać z ich doświadczeń i szukać rady w rozwiązywaniu trudności, na jakie napotykają. Poprzez wolontariat rozwijamy u dzieci i młodzieży postawy obywatelskie, wskazujemy możliwości pomagania i wspierania osób potrzebujących, pokazujemy, w jaki sposób wolontariat wpływa na rozwój społeczny.

Działania realizowane w ramach projektu będą trwały do czerwca 2015 roku.

5. Centra Wolontariatu

Sieć wolontariat Warmii i Mazur jest stałym partnerem Federacji w obszarze wolontariatu. W 2014 r. kontynuowaliśmy wspieranie Sieci, m.in. poprzez dofinansowanie funkcjonowania trzech Centrów Wolontariatu oraz organizację spotkania Sieci. Dzięki temu wsparciu zrealizowanych zostało szereg inicjatyw wolontariackich oraz prowadzona była stała praca wolontariacka, również w wymiarze międzypokoleniowym. Szczegółowe informacje nt. Sieci oraz wspólnych działań zawarliśmy w punkcie poświęconym sieciom.

6. Wolontariat pracowniczy – FOSa Dzieciom

Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa realizuje od kilku lat wewnętrzny program „FOSa dzieciom”, w ramach którego pracownicy Federacji jak i wolontariusze przygotowują świąteczne paczki. W tym roku, już po raz dziewiąty, zebrane podarki z których stworzone zostały gwiazdkowe prezenty trafiły do dzieci najbardziej potrzebujących pomocy, zwłaszcza dla tych mieszkających na terenach wiejskich. W związku z akcją do pomocy co roku zapraszamy wszystkie organizacje członkowskie i partnerskie zainteresowane wsparciem naszej akcji oraz instancje samorządowe działające na terenie miasta Olsztyn. Corocznie zależy nam na wsparciu osób w szczególnie trudnej sytuacji, które na co dzień nie mogą liczyć na wystarczającą pomoc. W informacjach zwrotnych prosimy o szczegółowy opis osób do których mają trafić przygotowane przez nas paczki. Prosimy o ujęcie takich informacji jak: sytuacja materialna rodziny dziecka, bezrobocie, wielodzietność czy też niepełnosprawność lub problemy zdrowotne. Organizacje, z którymi podejmiemy współpracę, włączają się w zaangażowanie wolontariuszy w roli Mikołajów, którzy przekażą paczki wybranym dzieciom oraz o promocję tej inicjatywy w mediach lokalnych.

IV. OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE

1. Doradztwo i kariera

Doradztwo i Kariera – ponadlokalna sieć aktywizacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami to projekt realizowany przez Wspólnotę Roboczą Związków Organizacji Socjalnych w partnerstwie z Federacją Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko – Mazurskiego FOSa od 01.08.2012 do 31.03.2015. Celem projektu jest aktywizacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych, w tym pomoc w wejściu na rynek pracy – zdobycie i utrzymanie zatrudnienia. Projekt skierowany jest do osób niepełnosprawnych, które zainteresowane są powrotem bądź wejściem na otwarty rynek pracy. Wspierają ich specjaliści, świadczący kompleksową pomoc z zakresu doradztwa zawodowego, pośrednictwa pracy oraz poradnictwa psychologicznego.

Dzięki realizacji projektu przyczyniamy się do:

- a) uzyskania i utrzymania zatrudnienia na otwartym rynku pracy – pomogliśmy 38 osobom znaleźć zatrudnienie na otwartym rynku pracy oraz 20 osobom w zakładach pracy chronionej.
- b) podniesienia umiejętności poruszania się po rynku pracy, m.in. umiejętności rozmowy z pracodawcą, umiejętności wdrażania metod szukania pracy z nastawieniem na samodzielne poszukiwanie zatrudnienia, umiejętności przygotowywania dokumentów aplikacyjnych, umiejętności szukania zatrudnienia zgodnego z zasobami i możliwościami jednostki,
- c) podniesienia kompetencji społecznych, przełamywania barier wynikających z niepełnosprawności, podejmowania różnego rodzaju aktywności o charakterze zawodowym i społecznym, umiejętności radzenia sobie w sytuacjach stresu.

Realizując projekt, współpracujemy stale z organizacjami socjalnymi i innymi środowiskami pracującymi z osobami niepełnosprawnymi. Zrealizowaliśmy m.in. 5 warsztatów szkoleniowych na temat budowania pozytywnej samooceny oraz autoprezentacji w Ostródzie, Marcinkowie, Olsztynie, Dobrym Mieście czy w Elblągu (ze Stowarzyszeniem Amazonek, Środowiskowymi Domami Samopomocy i in.).

2. Sieci branżowe

Federacja FOSa posiada w swoich strukturach 7 sieci branżowych z czego 2 z nich są ukierunkowane na osoby niepełnosprawne. W 2014 roku odbyło się spotkanie sieci środowiskowych domów samopomocy, podczas którego wypracowany został regulamin sieci. Sieć warsztatów terapii zajęciowej spotkanie o takim samym charakterze ma zaplanowane na pierwszy kwartał 2015 roku.

V. ORGANIZACJE SOCJALNE

1. Sieci

W ramach Federacji FOSa funkcjonują grupy organizacji podejmujących w swych działaniach tę samą tematykę. W większości są to niezależne sieci, posiadające wypracowane zasady współpracy z Federacją FOSa. Organizacje należące do ww. sieci, a nie będące członkami Federacji FOSa, posiadają status organizacji partnerskich Federacji. Federacja FOSa systematycznie wspiera oraz współpracuje z tymi grupami.

W 2014 roku w ramach realizacji projektu pt. :FOSa ludzi, idei i działań” odbyły się spotkania Sieci branżowych, które były okazją do poznania się członków sieci, wymiany doświadczeń, rozmowy nt. problemów wynikających z specyfiki socjalnych organizacji wchodzących w skład poszczególnych sieci. W trakcie warsztatów uczestnicy dokonali diagnozy funkcjonujących sieci, ustalali plany i strategie działań oraz debatowali się nad konkretnym wsparciem które wpłynie na polepszenie ich funkcjonowania. Należą do nich:

a) **Sieć Wolontariat Warmii i Mazur.** Sieć zrzesza organizacje działające w obszarze wolontariatu. Dziewięć z nich prowadzi Centra lub Kluby Wolontariatu. Sieci przewodniczy Regionalne Centrum Wolontariatu z Elbląga. W 2014 r. Federacja FOSa wspierała w ramach różnych projektów funkcjonowanie części Centrów Wolontariatu. Przewodniczącą Sieci została Adriana Sałak.

b) **Sieć Organizacji Paliatywnych Województwa Warmińsko – Mazurskiego „PALIUM”.** Sieć zrzesza 14 organizacji prowadzących hospicja lub współpracujących z prywatnymi hospicjami. Podczas spotkania wypracowany został plan działania Sieci na kolejne lata.

c) **Sieć Na Rzecz Seniorów Warmii i Mazur.** To Sieć zrzeszająca organizacje, instytucje i grupy nieformalne, działające na rzecz seniorów. Podczas spotkania Sieci przewodniczącym wybrano Krzysztofa Marusińskiego. Funkcję sekretariatu Sieci pełni Mazurskie Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej MSAL z Orzysza. Stowarzyszenie porządkowało sprawy Sieci oraz przygotowało plan działania sieci na kolejne lata.

d) **Porozumienie Uniwersytetów III Wieku Warmii i Mazur.** Porozumienie zrzesza Uniwersytety III Wieku z całego województwa warmińsko-mazurskiego. Federacja FOSa wspierała Uniwersytety ofertą edukacyjną w ramach Akademii III Wieku Warmii i Mazur, a także poprzez usługi wolontarystyczne (jak wolontariat w Hiszpanii), udział w szkoleniach i wiele innych działań. Podczas spotkania wypracowany został plan działania sieci na kolejne lata. Przewodniczącą sieci jest Eugenia Barcz z Olsztyńskiego Uniwersytetu III Wieku.

e) **Sieć Środowiskowych Domów Samopomocy-** podczas spotkania wypracowany został regulamin sieci.

f) **Warmińsko-Mazurska Sieć na Rzecz Wspierania Ofiar Przestępstw –** Celem głównym sieci jest podniesienie jakości i dostępności usług na rzecz osób pokrzywdzonych przestępstwem oraz członków ich rodzin. Ośrodek Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przestępstwem przy Elbląskim Centrum Mediacji i Aktywizacji Społecznej pełni funkcję sekretariatu Sieci.

g) **Sieć Warsztatów Terapii Zajęciowej –** Podczas spotkania członkowie wypracowali regulamin sieci. Spotkanie odbyło się w pierwszym kwartale 2015 roku.

VI. FEDERACJA ORGANIZACJI SOCJALNYCH WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO FOSA

1. Zaangażowanie w prace Rad, Komisji i innych ciał

Przedstawiciele Federacji FOSA zaangażowani byli w prace szeregu ciał społecznych, doradczych na poziomie regionu, kraju i europejskim.

a) Bartłomiej Głuszak brał udział w pracach Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Komitecie Sterująco-Monitorującym FIO (Programu Operacyjny Fundusz Inicjatyw Obywatelskich).

b) Rada Polityki Senioralnej. Minister Pracy i Polityki Społecznej utworzył Radę Polityki Senioralnej. Jednym z głównych zadań Rady było przygotowanie Założeń Długofalowej Polityki Senioralnej w Polsce na lata 2014–2020. Bartłomiej Głuszak jako przedstawiciel Federacji FOSA uczestniczył w pracach Rady.

c) Grupa ekspertów Komisji Europejskiej ds. turystyki osób starszych. W oparciu o założenia Inicjatywy Silver Sharing Bartłomiej Głuszak zaproszony został do grupy ekspertów opracowujących założenia strategii UE w zakresie rozwoju turystyki osób starszych. Uczestniczył w jej pracach, następnie został wybrany na członka Zarządu Inicjatywy UE ds. rozwoju turystyki osób starszych. Obecnie trwają prace zarządu, skierowane na wypracowanie konkretnych rozwiązań w ww. obszarze.

d) Joanna Szymańska i Anna Książak – Gregoreczyk brały udział w pracach komisji konkursowej do rozpatrzenia ofert realizacji zadań publicznych w zakresie zorganizowania wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z terenu województwa warmińsko-mazurskiego.

e) Marek Borowski z ramienia Federacji FOSA uczestniczył w pracach Rady Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego, pełniąc funkcję jej przewodniczącego.

f) Marek Borowski oraz Bartłomiej Głuszak (w funkcji wiceprezesa) pracują w zarządzie Wspólnoty Roboczej Związków Organizacji Socjalnych WRZOS.

2. Działalność gospodarcza

W ramach działalności gospodarczej Federacja FOSA zrealizowała zlecenia związane m.in. z realizacją wyjazdów edukacyjnych, do Warszawy, Poznania, Berlina i Obwodu Kaliningradzkiego. Prowadziliśmy wizyty studyjne dla organizacji pozarządowych oraz spółdzielni socjalnych; zlecenia moderowania warsztatów, m.in., z PZU Trasy Zdrowia, zorganizowanie konferencji naukowej i wydanie publikacji pokonferencyjnej „Zagrożone człowieczeństwo” we współpracy z Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim.

3. Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych

Współpraca z WRZOS odbywała się przede wszystkim poprzez realizację projektu Doradztwo i Kariera czy udział Prezesa FOSy w pracach zarządu WRZOS.

Co istotne WRZOS podejmuje szereg działań na poziomie ogólnopolskim, istotnych dla organizacji socjalnych, jak standardy pracy socjalnej, kwestia udziału organizacji w realizacji usług społecznych i wiele innych. Jest ważnym rzecznikiem interesów organizacji socjalnych w różnych obszarach ważnych dla realizacji ich misji. W 2014 roku Federacja FOSa kontynuowała współpracę ze Wspólnotą Roboczą Związków Organizacji Socjalnych m.in. poprzez udział w realizacji projektów, m.in.: „Modelowy system na rzecz integracji społecznej” zwieńczony konferencją oraz spotkaniami upowszechniającymi wyniki projektu, jedno z nich odbyło się Olsztynie. Spotkanie poświęcone było budowaniu współpracy pomiędzy instytucjami rynku pracy, pomocy społecznej i organizacjami pozarządowymi oraz prezentacji działań prowadzonych w Partnerstwach Lokalnych, a także aktywizacji społecznej i zawodowej osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

4. Nagrody

Mazurskie Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej w Orzyszu oraz Sieć na Rzecz Seniorów Warmii i Mazur za inicjatywę „Akademia Seniorów Warmii i Mazur”. Wyróżnienie w kategorii na najlepszą inicjatywę na rzecz osób starszych, w konkursie godni naśladowania.

Nagroda Obywatelska 25-lecia Samorządności. Honorowe wyróżnienie wręczył Prezydent RP Bronisław Komorowski dla Marka Borowskiego.

Tytuł Ambasadora EFS 2014 w kategorii Integracja Społeczna – Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa za projekt „Inwestuj w siebie – reintegracja zawodowa i społeczna”.

Bartłomiej Głuszak EDUinspirator w kategorii EDUKACJA DOROSŁYCH z Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji FRSE.

Integracyjny Klub Sportowy „ATAK” został laureatem nagrody Godni Naśladowania w kategorii na najlepszą inicjatywę organizacji pozarządowych województwa warmińsko – mazurskiego o charakterze międzynarodowym.

Nagroda Federacji FOSa

Z okazji jubileuszu 10-lecia Federacji Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa został ogłoszony konkurs pod nazwą NAGRODA FEDERACJI FOSa. Celem konkursu było propagowanie postawy pomocniczości, realizowanej w oparciu o socjalne organizacje pozarządowe i skierowanej do osób mających trudność w zaspokajaniu podstawowych potrzeb egzystencjalnych z terenu woj. warmińsko-mazurskiego. Kapituła konkursowa spośród zgłoszonych kandydatów jednogłośnie wybrała Pana Krzysztofa Grablewskiego ze stowarzyszenia Elbląska Rada Konsultacyjna Osób Niepełnosprawnych.

5. Partnerzy, w tym zagraniczni

Współpraca z organizacją „Żywa Pamięć” w Czechach

Fundacja „Żywa Pamięć” jest jedną z większych organizacji pozarządowych w Czechach, zajmującą się pomocą osobom starszym, które w czasie II wojny światowej doświadczyły reżimu nazistowskiego. Fundacja dba aby ostatni żyjący świadkowie tamtych czasów nie zostali zapomniani przez społeczeństwo. Integruje środowiska seniorskie oraz stwarza przestrzeń do dialogu międzypokoleniowego.

Żywa Pamięć jest organizacją pożytku publicznego, która została założona przez pracowników biura czesko-niemieckiego funduszu przyszłości 8 grudnia 2003 roku. Misją fundacji jest świadczenie usług doradczych i pomocowych osobom prześladowanym przez reżimy totalitarne, dbanie o pamięć historyczną, prowadzenie działań o charakterze informacyjno-edukacyjnym związanym z reżimem totalitarnym, ułatwianie dialogu pomiędzy młodszym pokoleniem a ostatnimi świadkami wojennych zdarzeń. Swoją działalność społeczną realizują m.in. poprzez Centra Kontaktowe, pomoc wolontariuszy oraz świadczenie doradztwa na rzecz osób dotkniętych prześladowaniami.

W partnerstwie z organizacją „Żywa Pamięć” realizujemy projekt „Aktywni seniorzy bez granic” dotyczący wolontariatu osób w wieku 50+, czerpiemy także inspiracje i doświadczenia od naszych czeskich partnerów, które mogą być wykorzystane podczas realizacji projektu „Strażnicy Pamięci”.

Współpraca z Uniwersytetem Popularnym w Lorca w Hiszpanii

Uniwersytet Popularny stanowi centrum edukacji i kultury osób dorosłych w miejscowości Lorca w Hiszpanii. Założeniem Uniwersytetu jest aby wszyscy mieszkańcy mieli możliwość uzupełnienia, wzbogacania swoich kompetencji w celu aktywnego uczestnictwa w dynamicznym i zmieniającym się społeczeństwie. Uniwersytet organizuje szereg kursów z różnorodnych dziedzin, mających na celu wpływ na rozwój osobisty i zawodowy uczestników Uniwersytetu.

W partnerstwie z Uniwersytetem realizujemy projekt 50+Czas być aktywnym w ramach akcji Projekty Wolontariatu Seniorów Programu Grundtvig. Projekt zakłada na wymianę wolontariuszy 50+ w celu świadczenia pracy wolontariackiej na rzecz organizacji partnerskiej, społeczności lokalnej w Polsce oraz Hiszpanii. Federacja FOSa pogłębiała współpracę z partnerami z Czech i Hiszpanii w zakresie udoskonalania inicjatywy Silver Sharing- turystyki osób starszych.

Współpraca z Towarzystwem Pracy Parytetowej GPS e.V. z Wilhelmshaven, Niemcy

To partner, z którym współpracujemy praktycznie od początku istnienia Federacji FOSa. Dzięki współpracy w 2014 r. możliwe było m.in. przygotowanie wniosku aplikacyjnego do programu Akcja Człowiek w celu poszerzenia kompetencji pracowników Spółdzielni Socjalnej HuManus.

Ponadto podjęliśmy współpracę z kolejnymi partnerami z Ukrainy (Uniwersytet Pedagogiczny w Sumach), Niemiec, Chorwacji, Estonii i innych krajów. Jest ona rozwijana.

6. Instytut Studiów Społeczno-Edukacyjnych

Jesienią 2014 roku miała miejsce inauguracyjna Instytutu, którego trzon stanowią pracownicy naukowcy z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego oraz współpracownicy biura Federacji FOSa.

„W poszukiwaniu, rozwijaniu i wzmacnianiu sił społecznych” to hasło oddaje ideę, która stała się załączkiem rozpoczęcia działalności Instytutu. Misją przyświecającą naszemu projektowi jest prowadzenie długofalowych działań mających na celu wypracowanie nowej jakości dialogu i współpracy między akademikami i praktykami oraz instytucjami, działającymi na rzecz aktywizacji i rozwoju społeczności lokalnych oraz pobudzania sił społecznych. Wychodzimy z założenia, że zmiany społeczne a co za tym idzie rozwój społeczny, mogą być stymulowane poprzez pobudzanie sił drzemających w środowisku lokalnym i aktywowanie jego zasobów. Wierzymy w siłę sprawczą dialogu, współpracy, i edukacji a także sens pracy społecznej, która w Polsce ma bogatą tradycję. Uważamy, że nadanie prakseologicznego charakteru współpracy środowiska naukowego i praktyków w oparciu o trans dyscyplinarną i holistyczną perspektywę pozwoli nam osiągnąć założone cele. Zakładane w ramach Instytutu działania mają charakter otwarty, bazujący na kreatywnym odczytywaniu rzeczywistości społecznej i dynamicznym odpowiadaniu na jej zapotrzebowania. Ich rozwój wynikać będzie z dialogu teoretyków i praktyków, podejmujących wspólnie różne wątki społeczne.

Instytut był partnerem w organizacji międzynarodowej konferencji pt. ”Zagrożone człowieczeństwo. W poszukiwaniu sił społecznych”.

Konferencja naukowa odbyła się w dniach 22-23.10.2014 roku w Hotelu Anders w Satrych Jabłonkach. W pierwszym dniu konferencji odbyły się obrady plenarne, podczas których głos zabrali przedstawiciele różnych dyscyplin naukowych. Dopelnieniem były również obrady w sekcjach realizowane wokół następujących zagadnień: „Nowe obszary zagrożeń w globalizującym się świecie”; „Siły społeczne jako katalizator zmian w środowisku życia człowieka”; „Wsparcie rodzin i osób starszych w sytuacjach problemowych”; „Dzieci i młodzież – innowacyjne metody wsparcia”. Uczni poruszali m.in. tematy dotyczące zagrożonej Europy, pomocy dzieciom i młodzieży, budowania nowej jakości życia osób starszych. Drugiego dnia konferencji podjęto dalsze rozważania na temat zagrożonego człowieczeństwa, w ramach sesji plenarnych. W konferencję wzięli udział przedstawiciele środowisk naukowych z kraju oraz zagranicy (Ukraina).

7. Fundacja Żółty Szalik

Fundacja „Żółty Szalik” działa od maja 2014 roku. Została założona przez: Stowarzyszenie Opieki Paliatywno-Hospicyjnej i Długotrwale Unieruchomionych "Pomocna Dłoń" w Braniewie, Federację Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko – Mazurskiego FOSa oraz Bank Żywności w Olsztynie.

Idea jej powstania to podjęcie działań na rzecz systemowej poprawy sytuacji życiowej rodzin. Swoje działania koncentruje obecnie w powiecie braniewskim, ale angażuje się także w działania ponadlokalne. Docelowo testować i upowszechniać ma modelowe rozwiązania na rzecz społeczności lokalnych. Mimo krótkiego stażu Fundacja zrobiła już wiele. Od momentu powstania idei o utworzeniu Fundacji gromadzi ludzi aktywnych, którzy działają pod egidą Fundacji już od 2013 r.

Działalność Fundacji „Żółty Szalik” to: fundusz stypendialny, Centrum wolontariatu, działalność aktywizacyjna i charytatywna. Fundacja współpracuje ze szkołami, samorządami, organizacjami pozarządowymi (w tym Uniwersytetem III wieku) oraz jest członkiem Warmińsko-Mazurskiej Sieci Pomocy Ofiarom Prześstępstw. Działalność jej opiera się na wpływach od darczyńców prywatnych, organizacji pozarządowych oraz działalności gospodarczej.

8. Spółdzielnia Socjalna HuManus

Spółdzielnia Socjalna HuManus powstała z inicjatywy Federacji Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa oraz Banku Żywności w Olsztynie, zebranie założycielskie odbyło się 06.05.2014r. Idea Spółdzielni opiera się o kreatywne przetwarzanie pozyskanych przedmiotów i materiałów, nadawanie im nowego kształtu i przeznaczenia, artystyczne działania różnego charakteru, jak prowadzenie warsztatów twórczych w siedzibie Spółdzielni oraz wyjazdowych, prowadzenie galerii przedmiotów artystycznych – ich sprzedaży i ekspozycji, wynajem sali na spotkania i eventy o charakterze społecznym i artystycznym, szeroko pojętą promocję działań prospołecznych opartą o współpracę z organizacjami pozarządowymi wspieraną przez obie organizacje-matki.

Spółdzielnia zatrudnia głównie osoby niepełnosprawne, w 2014 r. 5 osób z różnym stopniem niepełnosprawności. Początkowo obecni pracownicy Spółdzielni odbywali staż w Federacji FOSa oczekując na przyznanie dotacji i rejestrację Spółdzielni. Od końca 2014 r. wszystkie osoby zatrudnione są na umowę o pracę.

9. Jubileusz 10-lecia Federacji FOSa

FOSa ludzi, idei i działań. Federacja FOSa ma już 10 lat!

Od ponad 10 lat Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa systemowo wdraża idee, które od 10 lat stają się coraz bardziej wyraziste i namacalne w regionie Polski północno-wschodniej. **20 listopada br. na Olsztyńskim Zamku Kapituły Warmińskiej Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa dumnie świętowała 10-lecie swojego istnienia.**

Tego dnia średniowieczne mury olsztyńskiego zamku gościły kwiat organizacji socjalnych z całego województwa, ponieważ to właśnie FOSa od 2004 roku zrzesza je i otacza swego rodzaju opieką. Idea stworzenia Federacji organizacji działających na polu pomocy społecznej zrodziła się w 2004 roku. Było to wynikiem analizy III sektora województwa warmińsko – mazurskiego i wyciągnięcia wniosków dotyczących konieczności stworzenia struktury, która skupiałaby w swoim kręgu organizacje socjalne i stała się forum współpracy między nimi. Pomysł ten został wcielony w życie w tym samym roku. Podjęto wówczas jednogłośnie decyzję o powołaniu Federacji Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko – Mazurskiego FOSa, która powstawała przy wsparciu Wspólnoty Roboczej Związków Organizacji Socjalnych WRZOS, Stowarzyszenia ESWIP i Warmińsko-Mazurskiego Banku Żywności.

Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa w datach. Kalendarium 10-lecia.

28.02.2004 – FOSa w powiśkach. Jest pomysł. Są założyciele

27.07.2004 – Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa istnieje oficjalnie. Wpis do KRS w Olsztynie.

2005 – Prezes zostaje prezesem, Marek Borowski ustępuje miejsca Bartłomiejowi Głuszkowi

2006 – 1 samodzielne biuro Federacji FOSa, przy ul. Kościuszki w Olsztynie

2006 – 1 partner zagraniczny (GPS Wilhelmshaven), popisanie porozumienia porozumienie o współpracy.

2009 – DiK po raz 1 w Olsztynie. Doradztwo i Kariera (DiK) dla osób niepełnosprawnych otwarcie olsztyńskiego biura.

2009 – Z inicjatywy Federacji FOSa powstaje biuro i jednocześnie funkcja Rzecznika Praw Osób Starszych na Warmii i Mazurach, w ramach projektu Akademia III wieku Warmii i Mazur.

2010 – Federacja FOSa uruchamia działalność gospodarczą.

2013 – Pierwszy milion. Bilans zysków zgodnie ze sprawozdaniem finansowym z 2013 roku wyniósł ponad milion złotych.

2014 – 10 lat minęło! - o Federacji FOSa powstała autorska piosenka (refren poniżej):

FOSa nigdy nie zamknie przed Tobą drzwi

Pomaga walczyć, cieszyć się i aktywnie żyć

Jeżeli chcesz pomagać, to liczysz się właśnie Ty

Zacznijmy zmieniać świat, nie od jutra lecz od dziś.

(autor słów i muzyki: Stowarzyszenie NORA z Bartoszyc)

W cześć FOSy powstała piosenka, autorami tekstu i muzyki jest Stowarzyszenie NORA z Bartoszyc. Premierowe wystąpienie miało miejsce podczas wieczornych obchodów 10-lecia istnienia Federacji FOSa. „Epopcja” została kilkakrotnie odśpiewana, w różnych aranżacjach, tak aby na trwałe pozostawiła ślady w pamięci.

20 listopada br. na Zamku Olsztyńskim zebrali się Ci wszyscy, którzy współtworzyli oraz współtworzą Federację FOSa. Obecne były osoby, które podobnie jak Federacja FOSa każdego dnia starają się kształtować rzeczywistość wokół nas. Gałę uświetnił Henryk Wujec, doradca Prezydenta RP ds. społecznych, mimo wszystko społecznik przez wielkie „S”, znawca spraw społecznych. Człowiek, który od 25-lat jest w centrum spraw społecznych. Pan Henryk Wujec w swoim wystąpieniu streścił 25 lat wolności krajów byłego Bloku Wschodniego, doskonale umiejscawiając na tym tle organizacje socjalne, w tym Federację FOSa. Henryk Wujec oprócz wystąpienia inauguracyjnego wziął również udział w debacie

pt. „25 lat wolności. Rola organizacji socjalnych w budowaniu odpowiedzialności społecznej”, a wraz z nim inni znakomici przedstawiciele NGO z woj. war.-mazurskiego, Polski i zagranicy, wśród nich: pani Anna Kruczek Prezes Wspólnoty Roboczej Związków Organizacji Socjalnych, Pani Viola Jakschova z Fundacji Żywa Pamięć, Pan Marek Borowski, Prezes Zarządu Federacji Polskich Banków Żywności, Pan Arkadiusz Jachimowicz, Prezes Zarządu Sieci SPLOT, Pan Waldemar Weihsa, Prezes Dolnośląskiej Federacji Organizacji Pozarządowych, Pan Bernd Goeddertz Członek Rady Europa Środkowa i Wschodnia Parytetowego Związku Socjalnego Dolnej Saksonii

Obchody 10-lecia Federacji FOSa opatrzone były rozważaniami na temat polityki socjalnej w Polsce i zagranicą, różnic i podobieństw. Bartłomiej Głuszak, prezes Federacji FOSa odświeżył i usystematyzował 10-lat „z życia” Federacji FOSa. W swoim wystąpieniu podsumował ostatnie lata oraz roztoczył plany na przyszłość, **w myśl dewizy ostatnich 10-lat i kolejnych co najmniej 10: budowanie przestrzeni, która sprzyja aktywności.**

Przestrzeń socjalna, to jednak przede wszystkim ludzie, którzy ją kreują, podczas obchodów 10-lecia FOSy ludzi, działań, idei nie zabrakło również akcentu artystycznego. Galę uświetnili artyści z Teatru Roma z Warszawy, którzy odśpiewali piosenki, których teksty wybrzmiały bardzo społecznie - blisko ludzi, podobnie jak jubilatka Federacja FOSa, od ponad 10 lat... działa blisko ludzi. **I oby tak dalej, jeszcze lepiej i jak najdłużej!**

VII. PROJEKTY

Wszystkie działania w ww. obszarach programowych realizowaliśmy głównie poprzez projekty. Prezentujemy je poniżej:

Akademia III Wieku Warmii i Mazur

Projekt był realizowany od 1 maja 2014 roku do 31 grudnia 2014, dofinansowany został ze środków Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego. Celem głównym projektu była aktywizacja i włączenie osób starszych w działania na rzecz środowiska lokalnego poprzez wydanie dwóch numerów pisma Generacja oraz przeprowadzenie 13 wykładów dla słuchaczy UTW.

Konferencja naukowo-edukacyjna „Warmia Mazury Senior Games”

Konferencja odbyła się 10 czerwca 2014 roku w Sali konferencyjnej Biblioteki Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie; współorganizatorem konferencji był Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego, w szczególności Departament Sportu. Konferencja odbyła się pod hasłem: „Aktywnie w każdym wieku”. Projekt dofinansowany ze środków Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

VII Konferencja Wojewódzka z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych

Federacja FOSa już po raz kolejny wspólnie z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej zorganizowała Wojewódzką Konferencję z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych. Były to już VII obchody, które miały miejsce 6-7 października 2014 roku w Olsztynie. Hasłem przewodnim spotkania była *„Usługi na rzecz starzejącego się społeczeństwa”*. Projekt dofinansowany ze środków Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Stawiamy na seniorów

Projekt polegający na wsparciu osób starszych w regionie, które polegało na rozwiązywaniu problemów osób starszych, aktywizacji, poprawie wizerunku, przeciwdziałaniu dyskryminacji, rzecznictwie interesów - wsparcie instytucji Rzecznika Praw Osób Starszych. W ramach projektu wydano czasopismo „Generacja” (numer 12). Celem głównym projektu było zwiększenie aktywnego udziału w życiu społecznym i publicznym oraz budowanie pozytywnego wizerunku, co najmniej 100 osób starszych, z terenu woj. warmińsko-mazurskiego, w ciągu 8 miesięcy. Projekt dofinansowany ze środków Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

“Strażnicy Pamięci” projekt realizowany od 1 stycznia 2014 roku do końca 2016 roku dofinansowany z Fundacji EVZ (Pamięć, odpowiedzialność, przyszłość) z Berlina. Celem głównym jest kompleksowa pomoc świadczona na rzecz byłych więźniów hitlerowskich obozów pracy i obozów koncentracyjnych z terenu Warmii i Mazur, docelowo miasta i Olsztyn i Iława. Projekt jest realizowany w partnerstwie z miejskimi ośrodkami pomocy społecznej. W ramach projektu realizowane są m.in. Inicjatywy: “200 lat”, “ciepły telefon” i “Przyjazny sąsiad”.

„Doradztwo i Kariera – ponadlokalna sieć aktywizacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami”. Projekt partnerski z WRZOS, współfinansowany ze środków PFRON, realizowany jest od 01.08.2012 do 31.03.2015. Celem projektu jest aktywizacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych, w tym pomoc w wejściu na rynek pracy – zdobycie i utrzymanie zatrudnienia.

Wzmocnienie procesu konsultacji społecznych w województwie warmińsko-mazurskim

Projekt dofinansowany ze środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 5.4.2, realizowany od 1 października 2013 do 30 czerwca 2015 r. Celem jest wzmocnienie procesu konsultacji społecznych dotyczących regulacji prawnych i uzgadniania polityk publicznych pomiędzy samorządem województwa a organizacjami pozarządowymi.

Akademia Kompetencji w Lipowinie. Projekt dofinansowany ze środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 9.1.2, realizowany od 1 sierpnia 2013 do końca czerwca 2015 r. Celem głównym projektu jest zwiększenie szans edukacyjnych 137 uczniów Zespołu Szkół w Lipowinie, poprzez organizację zajęć pozalekcyjnych i konsultacje ze specjalistami. Projekt skierowany jest do 137 uczniów zarówno z trudnościami w nauce, jak i zdolnymi.

Stawiamy na 50+

Projekt skierowany do osób 50+ o niskich kompetencjach językowych (angielski, niemiecki) oraz komputerowych. W ramach projektu prowadzone są zajęcia z języków obcych (angielski, niemiecki) oraz komputerowe ECDL Start.

Projekt dofinansowany ze środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 9.6.2, realizowany od 01.2014 r. do końca czerwca 2015 r.

Grundtvig

Od lipca 2013 r. realizujemy dwa projekty z partnerami z Czech – Fundacją Żywa Pamięć oraz z Hiszpanii – Universidad Popular. Projekty obejmują wymiany między wolontariuszami z Polski, Hiszpanii i Czech. Głównym założeniem projektu jest wzajemna edukacja oraz wymiana doświadczeń między wolontariuszami, społecznością lokalną oraz organizacjami partnerskimi.

Zagrożone człowieczeństwo. Konferencja naukowa. Wizyta studyjna.

Projekt realizowany od lipca do grudnia 2014 roku sfinansowany ze środków Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej. Głównym celem było nawiązanie współpracy z Uniwersytetem Pedagogicznym im. Makarenki w Sumach (Ukraina), współorganizacja konferencji naukowej pod tym samym tytułem oraz wizyty studyjnej na terenie Warmii i Mazur poświęconej tematyce ekonomii społecznej oraz organizacjom socjalnym.

FOSa ludzi, idei i działań.

Głównym celem projektu jest wzmocnienie potencjału i zwiększenie aktywności socjalnych organizacji pozarządowych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego. Do celów szczegółowych należą:

- wzmocnienie Federacji FOSa w realizacji zadań statutowych na rzecz organizacji socjalnych,
- wzmocnienie 7 sieci organizacji pozarządowych – grup branżowych Federacji FOSa

oraz

- zwiększenie zaangażowania w życie publiczne socjalnych organizacji pozarządowych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego.

Projekt realizowany od 1.07.2014 r do 30.06.2015 r. Projekt dofinansowany ze środków Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Funduszu Inicjatyw Obywatelskich.

VIII Sprawozdanie finansowe

Pozycja	Wyszczególnienie	Kwota za poprzedni rok obrotowy	Kwota za bieżący rok obrotowy
1	2	3	4
A	Przychody z działalności statutowej	1 140 152,42	1 215 457,89
I	Składki brutto określone statutem	2 120,00	2 160,00
II	Inne przychody określone statutem	1 138 032,42	1 213 297,89
1	Przychody z działalności statutowej nieodpłatnej	1 138 032,42	1 213 297,89
III	Przychody z działalności gospodarczej	37 585,00	148 418,32
B	Koszty realizacji zadań statutowych	913 649,84	1 261 661,94
1	Koszty realizacji zadań statutowych działalności nieodpłatnej	913 649,84	1 261 661,94
C	Wynik finansowy na działalności statutowej (wielkość dodatnia lub ujemna) (A-B)	226 502,58	-46 204,05
D	Koszty z działalności gospodarczej	20 774,62	57 903,63
E	Wynik finansowy na działalności gospodarczej (wielkość dodatnia lub ujemna) (AIII - D)	16 810,38	90 514,69
G	Pozostałe przychody (nie wymienione w pozycji AiG)	0,00	205 485,52
H	Pozostałe koszty (nie wymienione w poz. B,D i H)	25 413,82	42 907,51
I	Przychody finansowe	560,98	0,00
J	Koszty finansowe	14 093,40	3,97
K	Wynik finansowy brutto na całokształcie działalności (wielkość dodatnia lub ujemna) (C+E-F+G-H+I-J)	170 054,99	206 884,68
L	Zyski i straty nadzwyczajne		
I	Zyski nadzwyczajne- wielkość dodatnia		
II	Straty nadzwyczajne – wielkość ujemna		
Ł	Wynik finansowy ogółem (I+J)	170 054,99	206 884,68
I	Różnica zwiększająca koszty roku następnego (wielkość ujemna)		
II	Różnica zwiększająca przychody roku następnego (wielkość dodatnia)	170 054,99	206 884,68

Federacja Organizacji Socjalnych
Województwa Warmińsko – Mazurskiego
FOSa

fosa
10 lat Federacji Organizacji Socjalnych
Województwa Warmińsko-Mazurskiego